

Årsmöte och provning Glenrothes
1 mars 2015

The Old Malt Cask Glenrothes 18 år - 50%
Glenrothes Blackadder Raw Cask 18 år - 53,9%
Adelphi Selection Glenrothes 20 år - 58,6%
Wemyss Malts Glenrothes 1988 - 46%

Vad var det som hände egentligen?

Jovisst... vi hade förlagt provningen till nya krögare och nya lokaler denna gång... och jodå vi provade ett extremt intressant destilleri... och visst vi hade en av Sveriges vassaste whiskyprofiler som föreläsare... men ändå?.. trots årsmöte och med det risken att bli tilldelad en massa arbete så anmäler sig nära dubbelt så många som vid en vanlig provning, 42 medlemmar och gäster bidrog med detta till en verkligt trevlig och lyckad afton.

Årsmötet klarades av som brukligt på föredömligt kort tid trots någon invändning i den ekonomiska redogörelsen. De flesta sittande i styrelse och programgrupp fick förnyat förtroende, dock befriades den nu smått legendariske Nils-Bertil Nilsson (eller polisen från Ystad) från alla sina uppgifter i programgruppen, och än en gång värdjade valberedningen bestående av bröderna Patrik och Mikael Berg till de församlade om en ersättare för N-B i sagda utskott, varför inte en kvinna? Ingen gav sig dock till känna och frågan bordlades tills vidare.

Så kunde herr ordföranden förklara årsmötet avslutat och i stället presentera vår föreläsare för kvällen Thomas Sundblom VD för dryckesimportören Clydesdale med säte på gata Regerings 109 i Stockholm, en importör som gjort sig känd för sitt gedigna utbud av högkvalitativ whisky och med fokus på de små lite udda pärlorna i de bästa destilleriernas produktion.

Thomas inleder med att berätta om företaget som trots allt inte är större än att det till vardags klaras av sex medarbetare, förgrundsfigurerna är givetvis Thomas själv samt kollegan och vännen Robin Tucek, Britten med de färgglada kavajerna och den dåliga humorn som tillsammans med Thomas en gång grundade Clydesdale AB, Robin grundade och äger även den oberoende buteljerfirman Blackadder och missionerar ständigt världen över om den ovattnade, ofiltrerade rawcask-whiskyns förtjänster. Värt att nämna är också den nya generationen i verksamheten Tina Sundblom, dotter till Thomas, som fast hon varit med länge nu gått in i bolaget på riktigt sedan 2013 med ansvar för restaurangförsäljning och mässor.

Idag lagerför Clydesdale omkring 800 artiklar vilket gör företaget till Systembolagets största leverantör och till Sveriges främsta whiskyspecialist.

Företagets ambition är inte att sälja mer och mer utan bättre och bättre varor och glädje, samarbete och hjälp-samhet är ledord i allt vi gör å vi har väldigt roligt i vårt företag säger Thomas.

Fyra glas signerade Glenrothes står på brickan framför oss, för få kan man tycka men den här provningen är bland de mer exklusiva som sällskapet genomfört och för att inte kuvertkostnaden skall avskräcka prioriterades kvalitet framför kvantitet denna regnruskiga kväll.

Vad har då historien kring destilleriet för kvällen att berätta, jo faktiskt en hel del, som till exempel att James Stuart co licensierade till Macallan valde platsen för ett gammalt sågverk som ligger mycket vackert i dalgången Glen of Dounie i utkanten av staden Rothes i Speyside, och började dra upp planer för ett destilleri samt påbörjade bygget 1878, samma år gick oturligt nog City of Glasgow Bank i likvidation vilket innebar att byggherren som lånat betydande summor pengar i sagda bank nu kom på obestånd.

Räddningen kom i form av herrarna Robert Dick, William Grant och John Cruickshank från William Grant co som gick in som ägare.

Produktionen kom igång i maj 1879, dock i en betydligt mindre skala än vad som först var tänkt, och den första whiskyn ansågs vara klar redan den 28:e december samma år... man kan säga att det har gjorts en del land-vinningar i den ädla konsten att lagra destillat sedan dess.

På grund av ökad efterfrågan på whisky dubblar man 1896 kapaciteten från två till fyra pannor men olyckorna är trots allt inte över, det brinner i december 1897, men året därpå är anläggningen igen avsevärt förbättrat bara för att råka ut för en explosion 1903 som orsakar stora skador.

Något extra med whiskyn här ifrån måste det dock allt vara för vad som än händer återställs alltid ordningen, inte ens branden 1922 avskräckte, då 2500 fat förstördes i lågorna, det vill säga i runda tal 800 000 liter whisky var av en ansevärd mängd dumpades i Birn of Rothes, bäcken som löper förbi destilleriet, nedströms sägs det ha blivit kaos när både kor och människor försetts sig med gratis toddy, föreläggarna därstädes var även de enligt uppgift ett synnerligen lättfångat byte denna ödesdigra dag så inget ont som inte har något gott med sig.

Tidigt inleddes ett samarbete mellan destilleriets ägare William Grant co eller The Edrington Group som de senare kom att heta och vin, sprit och bländningsfirman Berry Bros and Rudd.

Francis Berry hade sedan 1909 etablerat en trogen och växande kundkrets i Amerika, kunder som höll på att gå förlorade när förbudstiden inleddes på 20-talet.

Francis ville dock inte släppa taget om det stora landet i väster, utan ordnade med ett möte med den legendariske smugglaren kapten Bill McCoy på Bahamas, McCoy hade distributionskanalerna, Berry hade starkvarorna, en svårslagen kombo, tillsammans designade de en lätt och blek blended whisky helt i linje med den amerikanska smaken som fick namnet Cutty Sark.

Clippern på flaskans etikett fanns i verkligheten och var ett av dåtidens modernaste segelfartyg, otroligt snabbt och därtill ett mäktigt ståttigt skepp som i sin tur fått namnet från den vackra häxan med den korta kjolen i dikten om Tam O Shanter's äventyr i julnatten.

Framgångarna lät inte vänta på sig Cutty Sark blev en omedelbar hit och bidrog säkert till att Glenrothes inte behövde gå i malpåse som många andra brännerier fick göra.

Man fick dock ändå stänga kranarna men först långt senare, 1942 bestämdes det i Ministry of Foods att de-stilleriets kölnor skulle användas för torkning av havre i stället under en period.

På senare tid har man fortsatt att byggt ut anläggningen i rask takt, 1963 går man från fyra till sex pannor, 1980 byggs ett nytt pannhus och utökar från sex till åtta pannor och 1989 från åtta till tio pannor.

Mäsktunnan är av rostfritt stål installerad på 70talet och kan med det vara den första semi-lautern i sitt slag, stor nog att rymmer fyra ton mäsk i varje batch, och där finns två brygghus med åtta jäskar i stål i det ena och tio i Douglasgran i det andra,

Täkten för processvattnet är källan Ardcanny Spring, lokalt kallad The Ladys Well efter den enda dottern till earlen av Rothes på 1300 talet, enligt legenden mördades hon vid källan av the Wolf of Baden och då hon försökt skydda sin älskare, nu mer tas huvuddelen av vattnet från källan Braechhill.

Kornet är till största delen Optic, mältas och torkat med varmluft av Simpsons Malt, jäsningsen pågår i två dygn och endast odlad jäst används.

Fem lågvinspannor och fem spritpannor används och för ovanlighetens skull är spritpannorna större än lågvins-pannorna vilket innebär mindre kopparkontakt och en lättare råsprit, hela processen kontrolleras från pannrummet med hjälp av ett sofistikerat datorsystem, låter inte så hantverksmässigt kanske men en helt annan precision i till-verkningen kan säkerställas.

Spriten lagras på spanska sherryfat i sexton lagerhus, 2013 producerades här 5,2 miljoner liter alkohol var av nästan allt går till blendindustrin, turligt nog för oss plockas de allra bästa faten ut till vintage buteljeringar samt till oberoende buteljerare. Buteljens form är omisskännlig, en stubbig godmodigt rund form påminnande om de små provflaskor som blenders använder när de gör sina mixer, dessvärre hade vi ingen originalbuteljering med just den här kvällen.

Ja... nu kanske Thomas inte berättade riktigt allt de som den idoge skribenten plitad ned här, ni vet ju vid det här laget att han har en fäbless för att löpa amok med pennan, å andra sidan kan det även hända att något av vikt som nämnts under kvällen har sluntit ur minnet och uteblivit.

Något jag vet är i alla fall vilka buteljer vi provade, de är som följer

The Old Malt Cask Glenrothes 18 years 50 procent, varunummer 86004, pris 1063kr

Glenrothes Blackadder Raw Cask 1991 53,9 procent, varunummer 85669, pris 1144kr

Adelphi Selection Glenrothes 20 years 58,6 procent, varunummer 85259, pris 1403kr

Wemyss Malts Glenrothes 1988 Ginger Spice 46 procent, varunummer 84111, pris 1441kr

Thomas skall också ha en stor eloge för att han avdramatiserade det så laddade ämnet whisky, inget snobberi utan i stället uppmanades vi till eftertanke och att försöka definiera vilka karaktärer och smaker som tilltalar den enskilde...

Ofta när jag försöker få med gäster till provningar kommer svaret - nej så duktig är jag inte...

Jag vill mena att till skillnad från vinnördar som gjort det till en sport att hitta druva, land, distrikt, gård och kanske till och med jordmån och vädersträck så är vi whiskynördar betydligt mer chosofria livsnjutare som i våra bästa stunder kan sätta regionen om det i glaset är någorlunda troget sitt ursprung vilket inte alltid är fallet nu mer, annars nöjer vi oss med att uttröna om vi tycker det är fotogen, okey, gott eller jättegott...

En mycket lyckad provning är över, vi blir utsjäsade i hallen igen medan lokalen dukas om, somliga passar på att gå husesyn andra får en pratstund med någon man inte träffat på länge.

Vår krögare för dagen Anki Johansson skall även hon ha ett hedersomnämmande för fågnaden, både varmrätt och efterrätt, och med möjlighet att köpa vin till maten och whisky till kaffet.

Curt Högbom påkallar så uppmärksamheten och det med all rätt för vi har en punkt kvar... den består i att förära Nils-Bertil Nilsson sällskapets standar för förtjänstfulla insatser i programkommittén vilken han nu lämnar efter tio års tjänst.

En organisatör av rang med erfarenheter av vad som drar folk och med kontakter i alla vädersträck kommer N-B att lämna ett jätteglass i kompetenspaletten i sagda grupp, det har varit en förmån att få jobba ihop med honom de sista åren så standaret och applåderarna är mycket välförtjänta.

Därefter ägnar vi oss åt maten tills det plötsligt blir oro i läget på nytt, folk är uppe och rör på sig, sedan kommer beskedet, inte EN utan TVÅ damer har anmält intresse för att gå in i Programkommittén, beslutet kommer från ryggmärken och visar sig dessutom vara enhälligt, vi tar båda, nämligen Anita Jacobsson och Anne-Marie Ollén.

Välkomna ombord önskar vi inrotade programvisionärer, detta borgar för en ny spännande framtid för Telge Whiskysällskap och inriktningen för verksamheten framgent.

Ja... vad säger man, kvällen hade många värden och flera överraskningar att bjuda på, kaffe kopparna tömdes, whiskyglasen hyfsades och bilarna började svänga upp på gårdsplanen framför entrén å gästerna gav sig ut i mörkret beväpnade med paraplyer mot regnet och forcerande vattenpusslar och rännilar men visst tyckte jag mig se belåtna leenden på de som gav sig av in i marsnatten.

Referat: Anders Svantesson

Foto & Layout: Sten Benje